

Presentatie schetsontwerp Nieuwe Groenmarkt en Krocht

Stadskantoor Haarlem, 3 oktober 2024

Op donderdagavond 3 oktober was de kantine van het gemeentekantoor aan de Gedempte Oude Gracht opnieuw ingericht voor de planvorming van de Nieuwe Groenmarkt en de Krocht. Waar bij de startbijeenkomst de bestaande straat op de vloer was afgetekend, konden belangstellenden nu over het schetsontwerp lopen. Ook was er een maquette en een digitaal 3D-model waarin op groot scherm een virtuele wandeling door de straten werd gemaakt.

De co-creatie van de Nieuwe Groenmarkt en Krocht is bijzonder. Normaal gesproken moet er volgens gemeentelijke procedures eerst een schetsontwerp gemaakt worden door de gemeente voordat er iets gedeeld kan worden met bewoners. In dit geval is ervoor gekozen het proces vanaf het begin samen met vertegenwoordigers uit de straten te doen. De werkgroep die na de startbijeenkomst is samengesteld vertegenwoordigt verschillende perspectieven en werkte in meerdere ontwerpessies, een excursie en lezing mee aan het plan. En dat is afleesbaar in het resultaat. “Zonder de bewoners was het niet gelukt om op dit ontwerp te komen”, aldus ontwerper Maurice Käss.

Algemene conclusie is dat schetsontwerp op veel waardering kon rekenen van de aanwezigen. De werkgroep presenteerde de uitkomsten op 3 oktober deels zelf. De lof én de kritische noten kwamen niet alleen uit het publiek, maar ook vanuit de werkgroepleden. Zo vertelde Diantha Dijkzeul van de horecazaak By Lima dat het ontwerp nadelig is voor haar personeel, dat straks steeds een straat over moet steken om bij het terras te komen. Toch is ze ervan overtuigd dat de straat er als geheel enorm op vooruit gaat en dit opweegt tegen de praktische bezwaren.

Het schetsontwerp is de eerste ontwerpfasen. Hierin wordt de belangrijkste richting van het ontwerp bepaald. In de uitwerking in de vervolgfase kunnen nog zaken wijzigen op basis van de reacties van deze avond en op basis van voortschrijdende technische of functionele overwegingen. Denk aan materiaalkeuze, plaatsing van afvalcontainers of keuze voor de type bomen.

Uitleg van het ontwerp door werkgroep

Het ontwerp is toegelicht door ontwerper Maurice Käss van de gemeente. Jurrian Arnold van co-creatiebureau Open Kaart leidde het gesprek en gaf de verschillende leden van de werkgroep daarbij het woord.

Bewoner Marco Mok kijkt naar eigen zeggen al heel wat jaren aan tegen de asfaltvlakte en losse bloembakken. "De gemeente heeft nu de kans om er echt iets moois van te maken. Ik denk dat we nu als groep iets te pakken hebben waar heel Haarlem straks trots op kan zijn."

Ontwerper Maurice Käss: "Zonder deze co-creatie waren we het ontwerpproces heel anders ingestoken, met veel meer focus op techniek, verkeersstromen, etc. Nu hebben we eerder gericht op kwaliteiten en hebben de technici niet de overhand gekregen, maar juist de wensen en ideeën van bewoners. Dat leidt tot een hele andere uitkomst, waar ik heel blij mee ben."

Micha de Haas is bewoner en in zijn werk ook ontwerper. "Het leuke van dit proces is dat de participatie niet de aandacht richt op het aanwijzen van kleine problemen in een ontwerp van de gemeente, maar in de excursie ontdekten we juist welke kwaliteiten we willen en zien. De focus ligt op de lange lijn en de sterke punten van het ontwerp. En vervolgens geven we het vertrouwen aan de gemeente en het ingenieursbureau dat ze de details goed uitwerken."

Diantha Dijkzeul van By Lima: "Praktisch gezien is dit niet de ideale situatie, want om het terras te bedienen moeten we straks steeds de straat oversteken. Maar het wordt wel heel mooi en de straat knapt er echt van op. Het gaat nooit voor iedereen perfect zijn en de verbetering weegt zeker op tegen het praktische bezwaar."

Namens Stem in de stad nam Petra de Vries plaats in de werkgroep. Vanavond licht haar collega Joost van den Bogert toe: "We zoeken steeds hoe we zorgen dat we een gastvrije plek blijven zonder overlast te veroorzaken. De opklapbare bankjes aan de gevel zijn hier recent een middel voor: we nodigen onze doelgroep uit om voor onze deur te gaan zitten en niet op andere plekken in de straat. Zo houden we de sociale controle erop. 's Avonds klappen we de bankjes op zodat het niet uitnodigt tot overlast." Vanuit die invalshoek heeft Stem in de Stad ook meegedacht aan het ontwerp. Volgens opmerkingen uit de zaal zijn de bankjes inderdaad een verbetering.

Fenja Heupers, bewoner van het Hofje van Oorschot merkt op: "De straat is nu heel dood. Een plek die dood is nodigt ook meer uit tot verkeerd gedrag. Ik denk dat als het meer sfeer en allure krijgt, dit ook minder 'shit' aantrekt en zo de sociale situatie ook verbetert!"

Vragen en reacties

Co-creatie en reguliere inspraak

Vraag: Er is door de werkgroep en andere betrokkenen uit de straten intensief meegedacht over het plan. De vraag wordt gesteld of straks mensen uit de andere kant van de stad ook zomaar hun zienswijze mogen indienen en hoe zich dat verhoudt tot de co-creatie.

Antwoord: Begin 2025 komt het plan inderdaad in de reguliere inspraakprocedure, waarbij alle Haarlemmers en belanghebbenden en belangenbehartigers hun zienswijzen en bezwaren kunnen indienen. In de weging van eventuele bezwaren wordt altijd rekening gehouden met de omvang van de impact die plannen op de belangen van indieners hebben. Andersom geldt overigens ook dat deelname aan de co-creatie je niet uitsluit van de reguliere inspraakprocedure. Als je individueel belang door de plannen geschaad wordt, kun je daar bezwaar tegen maken, ook als je mee hebt gedacht aan het plan.

Autoluwe straat

Vraag: Wat betekent het dat het gebied autoluw wordt gemaakt? Kan ik er straks nog wel in voor bestemmingsverkeer?

Antwoord: Het gebied is al sinds 2019 autoluw. Aan de regels verandert niets, alleen de inrichting van de buitenruimte past zich hierop aan. Alle regels en regelingen die voor bewoners gelden, blijven van kracht.

Ontmoeten, spelen en overlast

Vraag: Waar kunnen de kinderen straks spelen? En waar kunnen moeders op een bankje zitten?

Antwoord: Op de halfverharde middenberm is straks veel ruimte voor spel, maar geen vaste glijbaan of schommel. Er is gekozen voor het maken van ontmoetingsruimte boven ontmoetingsplekken. Je wilt de ruimte bieden om elkaar tegen te komen en iets te organiseren. Dat is anders dan een vaste speelplek of bankje waar dag en nacht iemand kan zitten. Bankjes geven immers ook risico op overlast. Met de open zichtlijnen is er veel mogelijkheid voor sociale controle. Maar weet dat een ontwerp niet alles kan oplossen. Iemand in de zaal merkt op dat het gesprek met de gemeente en instellingen gevoerd moet blijven worden over hoe verslaafden en dak- en thuislozen op de juiste momenten geholpen of juist geweerd kunnen worden.

Vraag: Een bewoner van het Hofje van Oorschot ervaart geluidsoverlast door bellende mensen in het raamkozijn en heeft last van vocht in de gevel. Houdt het ontwerp daar wel voldoende rekening mee?

Antwoord: Deze zorg was al bij de werkgroep terecht gekomen. Daarom is een groenzone ingetekend langs de gevel die voor meer afstand zorgt tegen de geluidsoverlast. Voorkomen moet worden dat het groen direct tegen de gevel leidt tot extra vocht en er moet ruimte blijven om de muren te kunnen onderhouden. Daar wordt in de technische uitwerking zo goed mogelijk rekening mee gehouden.

Ruimte op de stoep en positie afvalcontainers

Vraag: Er zijn zorgen over het aantal objecten op de stoep, zoals fietsenstallingen. De rolstoeltoegankelijkheid komt hiermee mogelijk in het gedrang.

Antwoord: Een standaard onderdeel van de verdere uitwerking is om te kijken naar de toegankelijkheid. Daar zijn heldere eisen en richtlijnen voor die in een schetsontwerp nog niet allemaal worden verwerkt.

Opmerking: De concentratie van alle containers op de Krocht wordt als heftig ervaren. Daarnaast is er de oproep aan de gemeente om strenger te handhaven voor naastplaatsing.

Antwoord: De ontwerpers zullen kijken naar mogelijke alternatieven, met de kanttekening dat niemand blij wordt van een container voor de deur, net zo min als een fietsenrek. De suggestie om daarvoor de stukken blinde gevel van de straten in kaart te brengen wordt meegenomen.

Erfgoed

Vraag: De eigenaar van één van de panden aan de Nieuwe Groenmarkt merkt op dat er vroeger natuurstenen platen op de gevel en voor de deur van zijn pand zaten. Kunnen die terug komen? En wie gaat dat betalen?

Antwoord: daar kan samen met afdeling erfgoed naar worden gekeken.

Opmerkingen bij de tafels:

Naast deze plenaire vragen zijn er ook vragen en opmerkingen verzameld aan de tafels van de gemeente, het buurtcomité en Open Kaart. Deze zijn gedocumenteerd (zie bijlage) en worden meegenomen in de vervolgfase van het ontwerp.

Vervolg

Met de presentatie van het schetsontwerp is de co-creatie van het schetsontwerp afgerond. In de vervolgfase blijft er echter een belangrijke rol voor de werkgroep weggelegd als kwaliteitbewaker en voor de uitwerking van bijvoorbeeld de margestrook; de strook tussen de gevel en de stoep. De leden van de werkgroep hebben allemaal aangegeven graag betrokken te blijven bij de verdere uitwerking. Die toezegging wordt zeer gewaardeerd door zowel gemeente als aanwezigen.

In de komende maanden wordt het ontwerp aangepast en uitgewerkt. Begin 2025 start de normale inspraakprocedure, waarna het gemeentebestuur een besluit zal nemen en naar verwachting begin 2026 begonnen kan worden met de herinrichting.

Meer informatie over de planning vind je op: <https://haarlem.nl/herinrichting-nieuwe-groenmarkt-en-de-krocht>

Of kijk voor alle verslagen en nieuwsberichten op: <https://www.nieuwe-groenmarkt-haarlem.nl/>. In het Dossier op deze site is de virtuele wandeling door de straten te maken.

Opmerkingen bij schetsontwerp

bijlage verslag presentatie schetsontwerp Nieuwe Groenmarkt en Krocht d.d. 3 okt '24

